

«El Jueves», la revista dels dimecres

S'ha complert un quart de segle des que va aparèixer al quiosc el primer número de la revista «El Jueves»: la sàtira sense treva continua sent la tònica de la publicació

M. MIRALLES / Barcelona

● L'extra de la revista *El Jueves* ho diu ben clar: «25 años tirando de la cadena». Un quart de segle fent de bufons, com recorda el ninot que els simbolitza; un bufó que ha fet riure i que també ha molestat, i no poc. El primer número de la revista, amb seu a Barcelona, va veure la llum el mes de maig de 1977. Van néixer quan no existia res del que forma part del nostre dia a dia actual: ordinadors, Internet, fax, vídeo, mòbils, menjar ràpid... «La poli vestia de gris; només hi havia partits de futbol els diumenges a les cinc; no hi havia subsidi d'atur; no érem europeus; vèiem pelis d'art i assaig...» L'Estat espanyol vivia els primers anys de la transició democràtica i enmig de la caparra, després de la mort de Franco, el panorama del quiosc canviava i apareixen moltes revistes en què l'humor era la tònica. De fet l'humor, en aquells moments, era l'única manera de practicar la crítica. Quan va aparèixer *El Jueves*, entre les capçaleres que hi havia es trobaven des de les clàssiques, com *La Codorniz*, fins les més àcrates, com *El Papus*... Revistes d'humor que es ficaven en política, o en sexe, en tot allò que estava prohibit. El coeditor, José Luis Martín, va ser participat d'aquells moments històrics. «*El Jueves* n'era una més. José Ilario, el fundador, ens va proposar fer una revista que no fos tan destrallera com *El Papus*, ni tan política com

EL ROSTRE DE SHARON. Tres portades de la revista. La primera, a l'esquerra, la que ha commemorat els 25 anys —també se n'ha fet un volum especial, històric—; al costat, un personatge de la casa reial, un estament que no ha faltat a l'hora de buscar diana per a les crítiques... I en tercer lloc, un número que va portar *El Jueves* a primera plana: dins i fora de l'Estat es va poder veure un Shimon Peres que mostrava la portada d'*El Jueves* indignat.

«L'HUMOR NECESSITA UNA TRINXERA PER LLUITAR. ABANS ERA UNA SOCIETAT EN BLANC I NEGRE, ELS DOLENTS ESTAVEN EN UNA BANDA I ELS BONS EN UNA ALTRA»

Por Favor. Va escollir tres persones molt joves, Tom, Romeu i jo. Els nostres models eren les revistes franceses. I així va començar la història, intentant fer una revista d'humor que estigués a mig camí entre les qüestions polítiques i les no tan polítiques.» I va entrar en escena, amb toc de tambors, «*El Jueves, la revista que sale los viernes*», i que més tard seria «*El Jueves, la revista que sale los miércoles*». L'explicació d'aquest embolic de paraules amb què es va batejar la nova capçalera es perd entre les boires de la nit dels

temps.

Quina ha estat la recepta perquè *El Jueves* hagi perdurat al llarg d'un quart de segle? Contesta Martín: «Ha perdurat perquè ha evolucionat més o menys com el país. Hi ha hagut una tremenda evolució de tipus tecnològic i també pel que fa a la mena de temes a tractar. *El Jueves* va néixer quan acabàvem de sortir de la dictadura i començàvem la famosa transició... Llei del divorci, preservatiu... se n'havia de fer *coanya*... I segons amplia, no els faltava material. Fins i tot n'hi havia

massa. Ara, però, semblaria que no dona per tant. «Sempre dic que l'humor necessita una trinxera per lluitar, i ara les coses són molt més complicades; la societat és molt més complexa. Abans era una societat en blanc i negre, els dolents estaven en una banda i els bons, en una altra. Però, vaja, tampoc no en falten, de temes.» I Martín esmenta qüestions com la immigració i l'ascensió de la part més reaccionària i conservadora de la societat.

Riem de les mateixes coses? Què ha passat amb la càrrega po-

gent
www.unica.edu

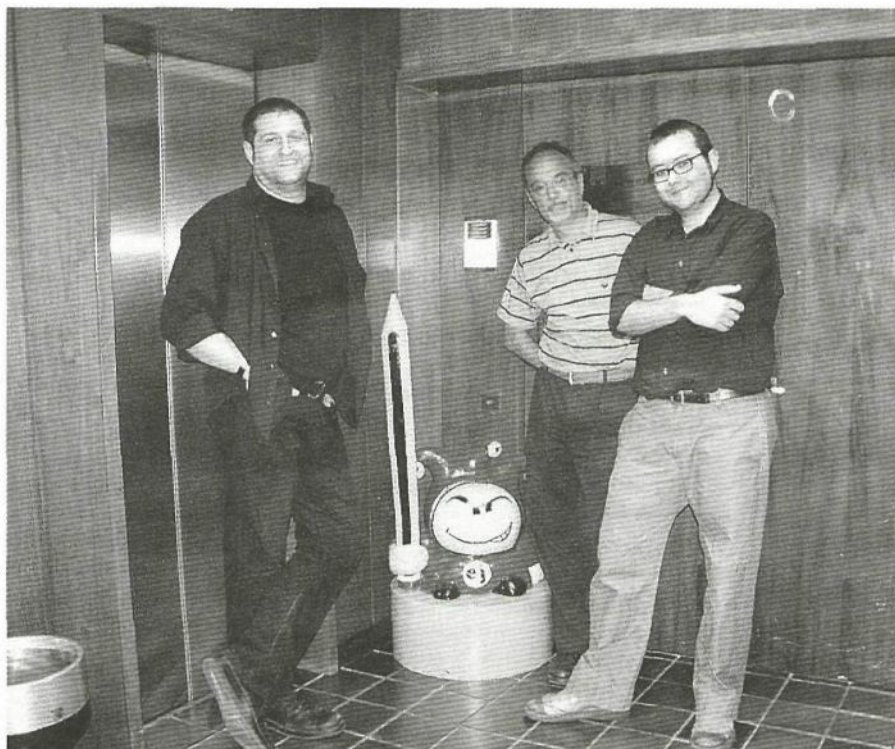
Universitat Internacional de Catalunya

Odontologia
Infermeria
Fisioteràpia
Fisioteràpia 2n cicle (títol propi)
Infermeria 2n cicle (títol propi)
Periodisme
Humanitats
Magisteri: Educació Infantil
Magisteri: Educació Primària

Arquitectura
Disseny (LAI)
Dret
Gestió i Administració Pública
Ciències del Treball
Administració i Direcció d'Empreses
E. T. en Informàtica de Gestió

E. T. en Informàtica de Sistemes
Eng. Informàtica 2n cicle
E. T. en Indústries Agràries i Alimentàries
E. T. en Explotacions Agropecuàries
E. T. en Hortofructicultura i Jardineria

Iradier - Immaculada, 22 | 08017 Barcelona | Tel. 902 282 000 | info@unica.edu

PERSONATGES. Tres membres de l'equip de la revista, custodiant el bufó, carregat amb la seva arma, el llapis. D'esquerra a dreta, Manel Fontdevila, José Luis Martín i Albert Monteys. Els personatges que s'han creat des de les pàgines d'*El Jueves* formen una llarga llista: Maki Navaja, Martínez El Facha, Clara, Doctor Muñón, Tato, La Parejita, Groucho, Mamen, Goomer... / M.M.

lítica? «L'humor, en general, està evolucionant: des d'un punt de vista ideològic ens movem cap a un humor més costumista. Cada vegada fem més humor de coses quotidianes, d'aquell programa de televisió, de les relacions de parella, dels executius agressius, de tot allò que tenim al voltant i que no és estrictament política.» A banda del component àcid de la crítica sobre l'actualitat hi ha el component de càrrega sexual. Això no sembla pas que minvi, però tampoc va en augment. «Al principi, com que estava prohibit tot... Ara, de prohibides, hi ha poques coses. El sexe es pot veure de forma costumista: cada dia hi ha més sexe. Si pares a comptar tot el que hi està relacionat...» Fa poc van dedicar un especial a aquest sexe que ho omple tot: «Ens ho agafàvem per la banda que totes les coses evolucionen, o entren en crisi, però que aquesta, el sexe, sempre ha estat una constant, sempre ha estat un negoci.»

Oscar Nebreda —un dels propietaris, amb Mar-

tín—, Forges, Gin, Perich, Gallego y Rey, Guillermo... Els dibuixants que han posat veu a la crítica. El fet que els poderosos arruïnen el nas en veure's retratats és una prova més que el «bufó» es passeja en una corda fluixa. Els jutjats també han estat visitats pel personal d'*El Jueves*. «No ens ho prenem gaire dramàticament. Quan teníem dificultats, la sensació era la d'estar jugant un partit que havíem de guanyar segur. Hi pot haver entrebancs, hi pot haver faltes, algun gol, però sabem que guanyaríem el partit... Allò s'estava ensorrant. Els primers anys de la democràcia ens van tocar molt els nassos, perquè hi havia un fiscal de premsa que devia ser un senyor franquista, que se li havia mort el general i ell seguia al seu lloc. Aquest home es va jubilar un dia o altre i es va acabar tot. I a més van fer una Constitució i unes lleis noves... Teníem, doncs, la sensació de rebre cops, però també sabem que aquesta gent s'estava acabant, que no podia durar gaire.»

«ELS PRIMERS ANYS DE LA DEMOCRÀCIA ENS VAN TOCAR MOLT ELS NASSOS, PERQUÈ HI HAVIA UN FISCAL DE PREMSA QUE DEIA SER UN SENYOR FRANQUISTA»

Llibertat de moviments

● A *El Jueves* no li han passat per alt els lectors, en aquest aniversari. De fet, va fer un sopar amb els que tenien la col·lecció completa, 1.305 exemplars. Festa grossa amb els que de debò tenien ganes de fer-la. Es calcula que la revista és llegida per més de 400.000 persones, la major part homes, de classe mitjana-mitjana, en un 22,8% dels casos catalans... Amb motiu del 25 aniversari van demanar als lectors que els expliquessin quin havia estat el seu vincle amb la revista. Ho explica Martín: «Totes les històries són bastant semblants. Molts ens van descobrir quan eren estudiants, a través d'un germà gran... Hi ha qui ens llegeix perquè ens llegien els seus pares, que també té nassos!» S'hi enganxen cap a l'adolescència, o a la universitat, i cap a la trentena ja s'espaija la compra de la revista. És un lector generacional. *El Jueves* procura mantenir una relació estreta amb aquests lectors que setmana rere setmana els adquireixen.

Enmig de les suspicàcies que aixequen les crítiques que es fan al poder, sobretot des de mitjans televisius, *El Jueves*, comenten, «ha tingut la sort que des de fa moltíssims anys és una revista independent. I això vol dir que depèn només de nosaltres, i que ens equivoquem i l'encertem, però no pertanyem a cap grup periodístic, ni tenim cap compromís amb partits polítics... És a dir, totes aquelles coses que normalment condicionen molt els mitjans, tot allò que coarta els temes que es poden tractar. A *El Jueves*, com que no som ningú [riu], com que no som de ningú, l'avantatge és que podem fer allò que ens passi pels nassos...» / M.M.

La força del gòtic

L'esplendor del barroc

L'esclat del modernisme

Manresa,
la seducció d'una ciutat mil·lenària

MANRESA
CIUTAT MIL·LENNÀRIA